Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 81. Braşovŭ, Luni, Marţĭ, 12 (24) Aprilie 1888.

Braşovŭ, 11 Aprilie st. v. 1888.

O ciudată discusiune s'a încinsŭ în foile unguresci din incidentulŭ articulilor ḑiarului berlines „Kreuzzeitung“, în carĭ, precum scimŭ, se critică fórte aspru stările din Ungaria.

Fiă că au voitŭ sĕ slăbéscă importanţa şi efectulŭ acestorŭ articulĭ, fiă că s'au folositŭ numai de ocasiune spre a'şĭ arăta dibăcia ce o au a terorisa pe alţii, destulŭ că foile unguresci în frunte cu oficiosulŭ „Nemzet“, au săritŭ deodată furioşĭ asupra Saşilorŭ din Ardélŭ susţiindŭ, că articulii din „Kreuzzeitung“ numai unŭ Sasŭ i-a pututŭ scrie şi căutândŭ chiar după persóna pretinsului lorŭ autorŭ, pe care voiau sĕ-lŭ afle cu orĭ-ce chipŭ în Sibiiu.

Astfeliu s'a încinsŭ în pressa maghiară o agitaţiune formală în contra Sasului bănuitŭ de a fi scrisŭ articulii cu pricina. Unii ḑiceau că e X, alţii ba nu că e Y şi aşa merge acum de câteva ḑile încóce, aducêndu-se mai în fiecare ḑi câte o nouă persónă pe tapetŭ.

Ceea ce este însĕ mai ciudatŭ şi mai straniu în tótă góna acésta inscenată cu atâta rafinamentŭ în contra presupusului „autorŭ sasŭ“, foile unguresci nu se mai mărginescŭ la persóna acestuia, ci aducŭ în discusiune şi naţiunea săsescă, atitudinea ei politică, programulŭ ei naţionalŭ, ca şi când unŭ poporŭ întregŭ ar puté fi trasŭ la rĕspundere înaintea forului închisitorŭ alŭ opiniunei publice unguresci pentru fapta unui omŭ singuraticŭ, chiar şi atuncĭ când ar fi doveditŭ, că acesta în adevĕrŭ face parte dintr'ênsulŭ.

Organulŭ d-lui Tisza argumentéză astfelŭ: Articulii din „Kreuzzeitung“ denunţă dieta maghiară inaintea dinastiei şi presentéză constituţionalismulŭ maghiarŭ într'o lumină, ca şi când acesta prin asuprirea naţionalităţilorŭ ar lucra la ruinarea domnitorului legitimŭ. Aceştĭ articulĭ nu i-a pututŭ scrie decâtŭ unŭ Sasŭ, aşa-dér ataculŭ vine din partea Saşilorŭ, prin urmare suntŭ datorĭ Sasii, adecă totalitatea lorŭ, de a rĕspunde la elŭ şi de a-lŭ desaproba clarŭ şi lămuritŭ, décă nu vorŭ sĕ se identifice directŭ séu indirectŭ cu aceste agitaţiunĭ.

A conchide dela nisce articulĭ, carĭ nu stau nicĭ într'o legătură cu poporulŭ săsescŭ, chiar de s'ar fi doveditŭ — ceea ce însĕ nu a succesŭ până acum — că în realitate ei au eşitŭ din péna unui individŭ sasŭ, a conchide, ḑicemŭ, dela nisce articulĭ, scrişĭ într'o fóiă esternă de unŭ omŭ singuraticŭ necunoscutŭ, la atitudinea politică a naţiunei săsescĭ din Ardealŭ, şi a-o face pe ea responsabilă pentru faptulŭ acestui omŭ, este o monstruoritate, care nu'şĭ mai află părechiă în analele vechĭ şi nouĕ ale ḑiaristicei.

Metoda cu care au procedatŭ „Nemzet“ şi celelalte foi în campania acésta contra pretinselorŭ „agitaţiunĭ săsescĭ“ în afară este în adevĕrŭ unică în felulŭ ei.

Aşa de esemplu o corespondenţă sibiiană anonimă a numitŭ pe mai mulţĭ Saşĭ de frunte din Sibiiu ca presupuşĭ autorĭ ai articulilorŭ din „Kreuzzeitung.“ Aceştia au declaratŭ simplu de calumniare afirmarea corespondentului cerêndŭ ca fóia ungurésca sĕ publice numele denunţiantului anonimŭ.

La acésta a rĕspunsŭ „Nemzet“ că nu e destulŭ ca acei domnĭ sĕ susţină, că nu ei au scrisŭ articulii din „Kreuzzeitung“, ci mai trebue sĕ declare, că nicĭ nu sunt înţeleşĭ cu afirmările din aceştĭ articulĭ, décă voiescŭ sĕ le dea satisfacţiune, ér in ce privesce pe corespondentulŭ sĕu nu l'a numit.

Stămŭ faţă dér aicĭ cu-o apariţiune ne mai pomenită în statele moderne. Se atacă consciinţa cetăţenilorŭ şi li se storcŭ din chiar seninŭ declaraţiunĭ de bună purtare, pentru ca sĕ nu li se mai pună la îndoiélă cinstea şi omenia ca patrioţĭ.

Până unde póte merge sforţarea acésta a consciinţei, practicată de unele foi unguresci, ne-au dovedit'o guvernamentalulŭ din Cluşiu, care nu e mulţumitŭ nicĭ cŭ desaprobarea celorŭ scrise în „Kreuzzeitung,“ ci mai pretinde dela Saşĭ ca sĕ propage învĕţarea limbei maghiare şi sĕ se sémţă ca Ungurĭ în tóte privinţele.

Ceea ce este însĕ mai tristŭ şi mai surprinḑĕtorŭ, s'au aflatŭ unii deputaţĭ saşi din dietă, carĭ au întratŭ în cursa ce li s'a pusŭ, vrêndŭ sĕ salveze reputaţiunea politică a Saşilorŭ prin nisce declaraţiunĭ de natură a justifica numai agitaţiunea pressei maghiare.

Aşa au făcutŭ declaraţiunĭ deputaţii Zay şi Kaiser şi în urmă deputatulŭ Meltzl, în carĭ se silescŭ a lua in apĕrare lealitatea Saşilorŭ.

Prin acésta s'a creatŭ unŭ precedentŭ fórte periculosŭ. De câte orĭ va apăré vr'unŭ articulŭ antimaghiarŭ în vr'o fóiă estremă germană, póte sĕ se repeţéscă aceeaşĭ comediă şi atuncĭ va fi lipsă de noue declaraţiunĭ din partea fruntaşilorŭ saşĭ.

Nu vede orĭ şi cine ridicululŭ la care se espune prin asemenĭ neprecugetate procederĭ causa săntă naţională a unuĭ intregŭ poporŭ?

Afacerea revisuirei constituţiei francese.

Comisiunea pentru revisuirea constituţiunei în Francia s'a alesŭ. Patru dintre membrii ei sunt, în contra revisiunei doi membri suntŭ pentru revisiunea neamânată, cincĭ părtinescŭ asemenea revisiunea, voiescŭ însĕ sĕ se mai amâne, după cum a cerutŭ şi cabinetulŭ.

In Senatŭ a interpelatŭ Travieux cabinetulŭ despre politica generală. Ministrulŭ-preşedinte Floquet a rĕspunsŭ:

Spre a face revisuirea constituţiei este de lipsă o înţelegere cu senatulŭ. Noi înţelegemŭ sub revisuirea constituţiei perfecţionarea constituţiunei, care are scăderĭ. Floquet nu voiesce sĕ între în detailurĭ şi constată, că maioritatea comisiunei alese de cameră admite amânarea revisiunei, apoi ḑice: Decă am propune nisce schimbărĭ în relaţiunile dintre biserică şi statŭ, nu vomŭ face acésta spre a vătăma pacea religiósă şi libertatea consciinţei. Cu privire la postulatele oraşului Parisŭ declară Floquet, că e gata de a mări competenţa municipalităţii, dér nu voiesce sĕ-i dea pe mână poliţia capitalei. Asupra cestiunei senatului ḑice Floquet: Décă cabinetulŭ va propune unele modificărĭ în constituţiunea senatului, va fi chiămatŭ mai întâiu senatulŭ de a se sfătui asupra proiectului respectivŭ.

Floquet încheiă astfelŭ vorbirea sa: Ca sĕ ne putemŭ lupta în contra periculelorŭ actuale, trebue sĕ desfăşurămŭ o energiă democratică. Trebue sĕ dovedim, că libera mişcare a instituţiunilor parlamentare póte sĕ ne ofere mulţămirea, pe care unii o caută în dictatură. Trebue sĕ desamăgimŭ massele. Ele trebue sĕ câştige érăşĭ încrederea în noi, atuncĭ problema nóstră va fi uşóră. Am luatŭ frênele guvernului cu hotărîrea, *de a contrapune dictaturei principiile regimului republicanŭ.*

Leon Renault ḑice că rĕspunsul ministrului e nehotărîtŭ şi neîndestulitor. Senatulŭ primesce apoi cu maioritate de 30 de voturĭ ordinea de ḑi propusă de guvernŭ.

Demonstraţiunĭ contra lui Boulanger.

O telegramă din Parisŭ ne împărtăşesce, că în Parisŭ s'au făcutŭ demonstraţiunĭ contra lui Boulanger, cu care ocasiune s'au provocatŭ conflicte, rănindu-se vr'o 12 indiviḑĭ.

Demonstraţiunile, începute în 21 Aprilie n., le-au făcutŭ studenţĭ antiboulangişti, înaintea Luxemburgului şi pe piaţa Panthéonului, de unde s'au dusŭ în micĭ grupurĭ către cameră. In trecerea lorŭ pe bulevardulŭ St. Michelŭ demonstranţii au strigatŭ: Josŭ cu Boulanger! Poliţia luase tóte mĕsurile ca sĕ nu se provóce conflicte, ceea ce însĕ nu i-a succesŭ.

In cameră câţiva deputaţĭ republicanĭ au protestatŭ în contra procederei agenţilorŭ poliţienescĭ, carĭ arŭ fi maltrataţŭ pe demonstranţii antiboulangiştĭ, pe când pe cei boulangiştĭ i-au cruţatŭ. Prefectulŭ poliţiei respinse acéstă imputare şi declară, că instrucţiunile ce le-au primitŭ agenţii nu facŭ deosebire, ci pe toţĭ îi trateză deopotrivă. De asemenea în senatŭ, a întrebatŭ unŭ senatorŭ pe ministru-preşedinte Floquet, décă elŭ a poruncitŭ poliţiei sĕ păşéscă contra acelorŭ persóne, carĭ aducŭ urărĭ republicei şi sĕ cruţe pe aceia, carĭ scotŭ strigăte revoluţionare. Floquet a rĕspunsŭ, că desaprobă tóte aceste turburărĭ care, de vorŭ dura, arŭ puté provoca revolte sângerose şi'ncheiă cu cuvintele: Acestorŭ lucrurĭ trebue în fine sĕ li-se pună capĕtŭ.

Banĭ românescĭ pentru „Kulturegylet“.

Tóte rapórtele reproduse până acum în fóia nóstră cu privire la administraţiunea diverselorŭ comitate, şi mai alesŭ a comitatelorŭ românescĭ, nĭ-au datŭ cele mai triste dovedĭ despre miseria progresivă a locuitorilorŭ şi despre datoriile cutropitóre în care suntŭ înfundate comitatele. Astăḑĭ mai vĕrtosŭ, ḑilele ţĕranului dela noi suntŭ mai grele ca totdéuna, căcĭ nu numai efectele rele ale numeróselorŭ abusurĭ comise cu comasările, nu numai urmările triste ale anilorŭ neproductivĭ de mai înainte au sĕ le sufere bieţii ţĕranĭ, dér şi economia de vite a decăḑutŭ cu desĕvîrşire, aşa că ne mai avêndŭ plugarulŭ muncitorŭ isvórele de câştigŭ de mai înainte, a înputŭ deja în mai multe locurĭ a deveni neputinciosŭ de a suporta contribuţiunile şi din anŭ în anŭ restanţele de dare se mărescŭ. Aşa d. e. numai în luna Martie a. c. s'au sporitŭ restanţele de dare în comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ cu 4228 fl. 85 cr., în comitatulŭ Turda-Arieşŭ cu 5070 fl. 11 cr.; în comitatulŭ Făgăraşului datoriile şi restanţele de dare erau cu începutulŭ anului de 26,312 fl. 21 cr. după trei lunĭ de ḑile însĕ aceste datorii şi restanţe facŭ 88,626 fl. 42 cr., Şi aşa mai departe, cifrele arată mai în fiăcare comitatŭ decădinţa materială şi miseria progresivă a poporului contribuabilŭ.

In faţa acestei triste stărĭ materiale, în care fŭ adusŭ poporulŭ prin vitrega stăpânire a celorŭ dela putere, fără îndoélă indignéză orĭ-ce inimă simţitóre scirea ce nĭ-o aducŭ ḑiarele unguresci, că vice-şpanulŭ comitatului românescŭ alŭ Tĕrnavei-micĭ a storsŭ de pe comitatŭ în decursulŭ anului trecutŭ 5000 de florinĭ ca dare suplimentară pentru „Kulturegylet?“.

Scimŭ, că în tómna anului 1886, pe lângă tóte protestele unorŭ bravĭ fruntaşĭ românĭ, Ungurii aflătorĭ în fruntea acestuĭ comitatŭ au adusŭ, cu aprobarea ministrului de esterne, hotărîrea, ca sĕ se înscrie comitatulŭ ca membru alŭ „Kulturegyletului“ cu 10,000 fl., ér aceştĭ banĭ s'a hotărîtŭ sĕ se ia din spinarea poporului, ca dare suplimentară, printr'unŭ aruncŭ de 2% la darea de până atuncĭ, care şi aşa era câtŭ se póte de apăsătóre.

Din acéstă dare kulturegyletistă aruncată în spinarea bietului poporŭ din comitatulŭ Tĕrnavei micĭ, care aprópe esclusivŭ este românescŭ, s'au încassatŭ până acum 5000 fl., adecă jumĕtate, şi s'au şi trimisŭ, precum amŭ ḑisŭ, „Kulturegylet“-ului.

Imprejurarea, că locuitorii acestui comitatŭ se luptă în timpulŭ de faţă cu mare miseriă şi că tocmai acum, când se încasséză aceştĭ banĭ, lupta poporului pentru păne şi esistenţă este mai grea ca altă-dată, respectivulŭ viceşpanŭ, H. Gál Domokos, ḑice în adressa sa către comitetulŭ esecutivŭ alŭ „Kulturegylet“-ului, că rădică meritulŭ şi importanţa acestei „jertfe“ aduse pentru „Kulturegylet“; ba, fără considerare la fiitórele împrejurărĭ ale poporului, elŭ se angagiază, că în decursulŭ anului curentŭ va încassa din spinarea poporului şi restulŭ de 5000 fl. „datorite Kulturegyletului.

Cum vedemŭ, sermanulŭ poporŭ nu'şĭ mai póte plăti nicĭ dările către statŭ şi comună, dér darea pentru Kulturegylet i-se stórce fără amânare.

Sĕ fiĭ forţatŭ a da, tu Românŭ, dare pentru o societate ungurésca, a căreĭ menire e sĕ te despóiă de limba şi naţionalitatea ta! ’Ţĭ vine a crede, că s'au întorsŭ timpurile iobăgiei!

Şcóla poporală — şcóla de educaţiune.

(Urmare.)

Şcóla poporală este în linia primă institutŭ de educaţiune şi numai în linia a doua institutŭ de instrucţiune.

Educațiunea morală este scopulŭ școlei, precum instrucțiunea este mijloculŭ principalŭ spre acestŭ scopŭ. Școla, care recunósce și urméză acestŭ principiu, este o școlă de educațiune. Școla poporală nu trebue sĕ fiă numai o școlă pentru instrucțiune, ci ea mai nainte de tóte trebue sĕ fiă o școlă de educațiune. Și nicĭ că este astăḑĭ de prisosŭ de a o accentua acésta, fiindcă din atâtea părțĭ se facŭ școlei marĭ pretensiunĭ. Chiar aceste pretensiunĭ ale diferitelorŭ partide și specii de diregĕtorii aducŭ periculŭlŭ de a strămuta punctulŭ de gravitațiune alŭ școlei în a sci și a pută, și a se depărta de adevĕratulŭ scopŭ alŭ școlei. Și fiindcă statistica despre prestațiunea școlei se referesce numai asupra progresului făcutŭ în studii și nu și asupra educațiunei morale, pentru acésta sufere școla de unilateralismŭ. Chiar pentru acésta o judecată nefavorabilă din partea multora sĕ nu-lŭ descuragieze pe învĕțătorŭ, și nicĭ pe mirénŭ sĕ nu-lŭ îndemne la o condamnare superficială.

Sĕ nu se facă întrebarea, că câtă materiă s'a percursŭ, ci ce materiă și cum? Nu cantitatea instrucțiunei, ci calitatea este dătătóre de tonŭ.

Dela acéstă prevedere atêrnă fórte multŭ, și anume eficacitatea școlei, simpatia ei la poporŭ și viitorulŭ ei. Noi susținemŭ așadéră că: „Școla poporală sĕ fiă o școlă de educațiune," acesta este caracterulŭ ei, problema, însemnătatea, precum și ființa ei. Așa a opinatŭ chiar și Pestalozzi când a numitŭ școla poporală unŭ institutŭ de cultivare a ómenilorŭ cerêndŭ dela ea o educare generală a ómenilorŭ.

Cele 3 mijlóce principale de educațiune ale școlei suntŭ: instrucțiunea, disciplina școlară și viéța școlară.

a) Instrucțiunea școlei educative. Deja Herder a ḑisŭ că: ce folosescŭ tóte sciințele fără moravurĭ, tóte cunoscințele fără cultura inimei?" Prin aceste cuvinte elŭ a arĕtatŭ scopulŭ principalŭ alŭ instrucțiunei. In adevĕrŭ, fiă-care instrucțiune bună esercită ea de sine o influință morală, fixândŭ spiritulŭ asupra obiectului de cunóscere și prin acésta delăturândŭ-lŭ dela imaginațiunile plăcerilorŭ sensualĭ. Insĕ nu fiă-care instrucțiune esercită a asemenea influință educatóre. Unŭ obiectŭ de instrucțiune, carele cu deosebire ocupă mai numai puterile memoriei și înmulțesce sciința influințéză mai puținŭ în modŭ educatorŭ, decâtŭ o altă specie de obiectŭ, carele prin idealitatea sa forméză spiritŭ și voință și'lŭ arată pe omŭ în vrednicia și mărimea sa. Invĕțătorulŭ, carele 'șĭ cunósce adevĕrata sa problemă, adecă a crea caractere, le va da acelorŭ specii idealĭ de instrucțiune cuvenita atențiune. Două cerințe esențialĭ se cerŭ dela școla de educațiune, și anume: A.) Ca ea sĕ creeze în modŭ armonicŭ puterile spiritului și B.) Ca ea sĕ așeḑe ideile moralĭ în centrulŭ întregei instrucțiunĭ.

O instrucțiune care nu lumineză în modŭ armonicŭ puterile spiritualĭ, nu póte influința în modŭ educatorŭ. Instrucțiunei nu-i este ertatŭ ca sĕ producă o cultivare unilaterală a rațiunei; asta ar însemna după d-na Necker „instruire sans inspirer". O cultivare unilaterală a rațiunei produce ómenĭ recĭ, indiferențĭ, nesimțitorĭ, egoiștĭ, tare pregetătorĭ, poftitorĭ de domniă, infalibilĭ; ea produce, după espresiunea lui Wellington, „dracĭ rafinațĭ" și după espresiunea lui K. Schmidt „nebunĭ și posesorĭ patentațĭ ai adevĕrului în tóte stratele societățiĭ". Insĕ o cultivare prea puțină a rațiunei este și mai periculósă pentru societate, fiindcă acésta promovéză îngrămădirea din sémă afară a simțĕmintelorŭ, afectelorŭ și a fantasiei manifestându-se în entusiasmŭ și fanatismŭ și punêndu-i în mână făclia cea aprinsă celui „pururea orbŭ", după cum ḑice Schiller. Amêndouĕ aceste unilateralitățĭ nicĭodată nu vorŭ conduce la o educare, ci din contră la o deseducare. Cugetarea, simțirea și voința trebue sĕ fiă în modŭ armonicŭ educate. Acesta este unŭ principiu fundamentalŭ alŭ pedagogiei celei sănĕtóse. Cine și-a desvoltatŭ calitățile lui intelectualĭ pe contulŭ spiritului și alŭ voinței, acela este unŭ schilodŭ spiritualŭ, chiar și unulŭ ca acela carele a făcutŭ contrariulŭ. Stéua conducĕtóre a școlei de educațiune este cultivarea armonică a ómenilorŭ.

Dela școla de educațiune trebue mai departe sĕ ceremŭ, ca ea sĕ așeḑe ideile moralĭ în adevĕratulŭ centru alŭ instrucțiunei. Cele mai înalte idei moralĭ suntŭ cele ale adevĕrului, ale libertății, ale iubirei de Dumneḑeu și de ómenĭ, ale veritații, ale onestității, ale desinteresărei, ale bunăvoinței, ale abnegațiunei de sine și ale predomnirei de sine. Acestea tóte suntŭ scopurile cultivărei moralĭ a caracterului, adecă a scopului aducațiunei. Acestea suntŭ ideile celui ce este bunŭ. Aceste idei moralĭ suntŭ revelate în istoria omenimei, în religiune și în poesiă. Din aceste 3 isvóre suntŭ ele întocmite séu în materii istorice séu în forme poetice. Și aceste materii istorice constătătóre din istorióre biblice, tipurĭ din istoria universală séu a patriei, biografii, fabule, parabule, romanțe, istorióre ș. a. suntŭ încorporarea ideilorŭ moralĭ. In aceste materii istorice trebue sĕ se strămute adevĕratulŭ centru alŭ întregei instrucțiunĭ. Sub aceste materii sĕ devină instrucțiunea o adevĕrată instrucțiune a simțĕmintelorŭ, care sĕ străbată și sĕ predomine tótă viéța școlară. Tóte celel'alte materii de învĕțămêntŭ au sĕ se alăture acestui centru, au sĕ se împreune cu elŭ, ca sĕ-lŭ lumineze și sĕ-lŭ întregéscă. Și esercitarea în scrierea limbei sĕ o considere educatorulŭ ca unŭ mijlocŭ principalŭ pentru de a sci și a pută. Asemenea nu este ertatŭ sĕ lipséscă în școla poporală o elementară instrucțiune morală.

Instrucțiunea susŭ amintită a simțĕmintelorŭ trebue sĕ-șĭ reverse lumina și asupra celorlalte resorturĭ și asupra întregei viețĭ școlare, și trebue sĕ-i dea voinței școlarului modele, esemple, putere și limite. In timpulŭ de față alŭ crisei comerciale se rădică plângerĭ multe asupra sporirei sĕlbătăcimei ómenilorŭ și asupra înmulțirei delictelorŭ. Spre a pune stavilă acestui rĕu, unii cerŭ introducerea pedepsei de mórte. Alții, d. e. chiarŭ reuniunea elvețiană pentru lucrurile ce se țină de pedepse și carceră, vede adevĕratulŭ ajutorŭ de mântuire în o emendată educare religiósă-morală. Chiar și cunoscutulŭ și liberŭ-cugetătorulŭ directorŭ de seminarŭ Dittes ḑice în „Metodica" sa că: „Nu este ertatŭ a pune pondulŭ principalŭ pe învĕțare". Sĕ ascultămŭ dér vocea timpurilorŭ grele și multŭ cercate și sĕ ne transpunemŭ ca educatorĭ tótă puterea nóstră asupra speciilorŭ idealĭ ale instrucțiunei, adecă pe instrucțiunea simțĕmintelorŭ, și sĕ transformămŭ școla poporală în gradŭ din ce în ce mai potențatŭ în o școlă de educațiune, nisuindu-ne a ajunge astfelŭ la deslegarea adevĕratei probleme, adecă a forma caracterulŭ moralŭ!

(Va urma.)

SCIRILE ḐILEI.

Regina României a fostŭ premiată. Academia francesă i-a conferitŭ unulŭ din premiele sale Reginei României Carmen Sylva, pentru cartea: „Cugetările unei regine" publicată în limba francesă. Premiulŭ nu se va da înaltei autóre în banĭ, ci în formă de trei medalii, una de aurŭ, alta de argintŭ și a treia de bronzŭ, pe carĭ învĕțata societate le va imprima anume în onórea reginei conținêndŭ titlulŭ cărții și data 1888.

***

In 8 (20) Aprilie s'au împlinitŭ trei anĭ de la mórtea lui *C. A. Rosetti*. Numĕrulŭ „Românului" dela 8 Aprilie e dedicatŭ memoriei fundatorului sĕu și e apărutŭ cu o ilustrațiune, care represintă cabinetulŭ de lucru alŭ lui C. A. Rosetti. Amicii neuitatului mare patriotŭ s'au dusŭ la mormêntu-i, depunêndŭ cununĭ pe elŭ. A treia aniversare a morții lui C. A. Rosetti se împlinesce în nisce împrejurărĭ grele, când se dă pe față nemulțumirea țĕranului, care cere sĕ i-se facă dreptate. C. A. Rosetti totdéuna și-a ridicatŭ graiulŭ sĕu pentru îmbunĕtățirea sorții țĕranului românŭ, „talpa casei, păstrătorulŭ neclintitŭ alŭ firei și puterii naționale în contra tuturorŭ streinilorŭ și tuturorŭ poftirilorŭ dușmane; a țĕranului, care a făcutŭ sĕ fâlfăe cu gloriă stindardulŭ vitejiei străbune pe zidurile cetățuilorŭ vrăjmașe, de dênsulŭ biruite," precum ḑice „Românulŭ." Decă graiulŭ lui Rosetti ar fi fostŭ îndeajunsŭ ascultatŭ, adĭ România ar fi fostŭ scutită de mișcarea durerósă a țĕranilorŭ.

***

Ni se comunică scirea, că d-lŭ Ioanŭ Sonea, inteligentulŭ, și sîrguinciosulŭ preotŭ din Zalnocŭ, pentru meritele sale netăgăduite fù înaintatŭ ḑilele acestea, din partea Ilustrității Sale D-lui Episcopŭ Ioanŭ Szabo, la parochia Sĕplacului de lângă Gherla. — Dorimŭ tînĕrului preotŭ sĕ'șĭ pótă continua activitatea sa în noua parochiă cu succese și mai marĭ!

***

Primimŭ dela Viena scirea, că în 20 Aprilie n. c. a fostŭ promovatŭ la gradulŭ de doctorŭ în teologiă d-lŭ Isidorŭ Marcu, preotŭ alŭ archidiecesei de Alba-Iulia și Făgărașŭ. După unŭ studiu sîrguinciosŭ de mai mulțĭ anĭ, d-sa se va întórce ḑilele acestea dela Viena la Blașiu, unde probabilŭ că va fi aplicatŭ ca profesorŭ. Suntemŭ informațĭ, că tînĕrulŭ doctorŭ — alŭ căruia nume l'amŭ vĕḑutŭ deja de repețite-orĭ prin listele bărbațilorŭ sprijinitorĭ ai scopurilorŭ naționalĭ și umanitare —e unŭ preotŭ distinsŭ prin inteligința și bunĕtatea sa, dela care biserica și poporulŭ are a spera multŭ bine. Din parte-ne 'lŭ felicitămŭ și-i dorimŭ succese!

***

„Ellenzék" stă sĕ'șĭ ésă din sărite de bucuriă, că a aflatŭ în fine pe „adevĕratulŭ" autorŭ alŭ cunoscutului articulŭ din „Kreuz Zeitung," scrisŭ contra Maghiarilorŭ. Acestŭ autorŭ, precum 'i-se raportéză lui „E. K.," ar fi, nu Lenhart precum s'a ḑisŭ mai nainte, ci Leonhart, fostŭ profesorŭ, ér de presentŭ predicatorŭ [preotŭ] săsescŭ și corectorŭ alŭ fóiei săsescĭ din Sibiiu „Sieb. Deut. Tageblatt." „Ellenzék" crede, că prin acéstă descoperire a făcutŭ importantŭ serviciu causei.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(1)

Prislea și Prichindelŭ.

Poveste.

Se ḑice c'a fostŭ odată unŭ vênătorŭ săracŭ lipitŭ, care avea o pujdină de copii. cam câte găurĭ suntŭ la unŭ ciurŭ. Elŭ îi nutrea numai din vênatŭ, căcĭ altă avere nu avea.

Intr'o ḑi, mergêndŭ elŭ ca de obiceiu la vênatŭ, a luatŭ cu sine și pe doi băețeĭ ai sĕi, pe Prislea și pe Prichindelŭ, ca sĕ-i ajute a aduce vênatulŭ acasă. Când au ajunsŭ în marginea pădurii, étă că le ese înainte o pasĕre pistriță la pene, cam de mărimea unei găinĭ, carea le ḑice: „Nu mĕ omorîțĭ, căcĭ eu stau sĕ mĕ prindețĭ de viă!" Pasĕrea stătu și copii o prinseră și o aduseră acasă.

Séra, bĕtrânii se așeḑă în vatra focului și se totŭ sfătuescŭ, că ce sĕ facă cu pasĕrea cea frumósă, s'o țină séu s'o vêndă. „Ba s'o vindemŭ," ḑice atuncĭ femeea, și banii ce-i vomŭ lua pentru ea, sĕ-i dămŭ pe d'ale gurii, căcĭ n'avemŭ de nicĭ unele."

Așa au și făcutŭ. A doua ḑi, când se crepa de ḑiuă, au și trimisŭ pe fata cea mai mare cu pasĕrea la têrgŭ, căcĭ aveau lipsă de banĭ. Cum sosi fata cu pasĕrea în têrgŭ, se apropiă de ea unŭ coconașŭ voinicŭ și bine îmbrăcatŭ și o întrébă, décă a adusŭ pasĕrea aceea de vînḑare și ce cere pe ea. Fetița îi rĕspunde: De, coconașule, pasĕrea acésta este scumpă, după cum o veḑĭ pe penele ei, de aceea eu te lasŭ ca s'o prețuescĭ d-ta. Coconașulŭ, după ce se uită mai deaprópe la pasĕre, vede scrisŭ pe penele ei: „că acela, care 'i va mânca capulŭ, se va face împĕratŭ; ér acela, care îi va mânca inima, va afla sub așternutulŭ sĕu în fiecare diminéță câte o pungă cu galbinĭ", apoi ḑice și elŭ: „Hei fetiță! eu n'am atâta avere ca sĕ potŭ plăti prețulŭ pasĕrii acesteia, dér totușĭ, décă te învoiescĭ d-ta și părinții d-tale, eu cu acéstă zestre te-așŭ lua în căsătoriă. Și de te învoiescĭ cu propunerea mea, n'ai decâtŭ sĕ mergĭ acasă cu pasĕrea, sĕ le spui părințilorŭ dorința mea și pe séră m'așteptațĭ cu logodna. Nu pretindŭ sĕ-mĭ gătițĭ nimicŭ de mâncare decâtŭ pasĕrea acésta. Dér îțĭ spunŭ, că sĕ nu guste nimenea din ea până ce nu viu eu."

Fetița, după ce a auḑitŭ aceste vorbe, a și pornitŭ către casă; aci le istorisi părințilorŭ ei cele auḑite și aceștia, de bucuriă că au sĕ-șĭ norocéscă atâtŭ de bine fata, au făcutŭ tóte pregătirile de logodnă. Și după ce vĕḑură c'apucă sórele spre apusŭ, omóră pasĕrea, o taie în bucățele și o punŭ la focŭ.

Pe când se frigea pasĕrea, băeții Prislea și cu Prichindelŭ se totŭ dedeau pe lângă focŭ cu planulŭ d'a șterge câte o bucățică de friptură, căcĭ ei prinseseră pasĕrea. Și când le veni bine, înhățară câte o bucățică, apoi se depărtară d'acolo. Și lucru ciorilorŭ, că Prislea nimerĭ capulŭ și Prichindelŭ inima pasĕrii.

Pe séră étă că vine și logodniculŭ. Acesta cum intră în casă, se așeḑă la masă și cere mâncarea. Pasĕrea i-se și aduse momentanŭ, și elŭ începŭ a rĕscoli cu furcuța prin friptură căutândŭ capul și inima pasĕrii; dér unde era sĕ le mai afle? Atuncĭ trântesce nĕcăjitŭ furculița pe masă și ese pe ușe bombănindŭ: Óre nu v'am spusŭ eu, ca sĕ nu gustațĭ din pasĕre până nu viu eu? Acum mulțumiți-vĕ vouĕ înșĭ-vĕ."

O turburare mare se făcu în tótă casa, căcĭ nu se scia cine sĕ fi mâncatŭ din pasĕre. Toțĭ ai casei stăteau înmărmurițĭ, numai Prislea și cu Prichindelŭ se ascunseră de frică în câte unŭ unghiu, căcĭ se sciau vinovațĭ. In fine îi dovedi tatălŭ lorŭ, care de turbatŭ ce era, le trase câte o sfântă de bătaiă ne mai pomenită, și-apoi îi alungă din casă.

Sĕrmanii băețĭ au fostŭ silițĭ de gróza tatălui lorŭ sĕ 'șĭ caute de drumŭ. Ei o luară prin pădure și se totŭ duseră până au ajunsŭ la unŭ copaciu mare. — „Sĕ rĕmânemŭ aci până diminéță," ḑise Prislea către fratele sĕu Prichindelŭ, „căcĭ acum nu scimŭ unde mergemŭ prin întunereculŭ nopții!" Așa au și făcutŭ; au rĕmasŭ aci până diminéța și, când se sculară, ḑice Prichindelŭ speriatŭ: uite, ce am găsitŭ, e o pungă cu banĭ! Ei se vorbiră de odată ca sĕ nu ia punga, temêndu-se sĕ nu'i întrebe cine-va de ea; dér în fine totușĭ o luară cu cugetulŭ, că de se va plânge cine-va de ea, sĕ i-o dea îndĕrĕtŭ.

Așa merseră ei și merseră și abia numai după șése ḑile au eșitŭ érășĭ la pólele pădurii. Aci se trezescŭ într'unŭ câmpŭ mare întinsŭ. Pribegindŭ prin acestŭ câmpŭ mare, deteră în fine de unŭ drumŭ și, totŭ mergêndŭ pe elŭ, sosescŭ la unŭ orașŭ frumosŭ. Aci căutară o

Cu ce dovedesce fóia Kossuthistă ceea ce ḑice?

***

Referitorŭ la *procesulŭ de pressă alŭ „Calicului“* amŭ comunicatŭ cetitorilorŭ noștri, că d-lŭ preotŭ Pocreanu din Lugosŭ, ca autorŭ alŭ scrierei incriminate, a protestatŭ contra compatibilității juriului din Clușŭ ca forŭ de judecatŭ pentru dênsulŭ, care este din Ungaria. In acestŭ protescŭ, la casŭ de respingere — după cum spune „E.-K“. — d-lŭ Pocreanu a cerutŭ sĕ-i-se dea ca anticipațiune celŭ puținŭ 3000 fl., carĭ 'i suntŭ necesarĭ pentru aducerea la Clușŭ a 30—40 de martorĭ din Baia-Sasca (Szász-Kabánya). Protestulŭ fŭ înaintatŭ la curia din Pesta, care însĕ l'a rĕspinsŭ aflându-lŭ nemotivatŭ. Astfelŭ remâne, ca și procesulŭ de pressă alŭ „Calicului“ sĕ se pertracteze înaintea juriului din Clușŭ. „Ellenzék“ se bucură, că d-lŭ Pocreanu are sĕ mérgă în causa acésta la Clușŭ și adauge, că dela Năsĕudŭ are sĕ vină scirea, că unde va merge d-lŭ Pocreanŭ dela Clușŭ pe câtva timpŭ.

Bucură-te „Ellenzek“-ule, dér nu uita, că 'n lumea asta tóte-sŭ trecĕtóre!

***

Pe Vinerĭ în 15 (27) Aprilie 1888 la 10 ore înainte de amédḑŭ este convocată adunarea generală estraordinară a „Alumneului,“ în Timișóra, cu scopŭ de a hotărî desființarea acestui institutŭ filantropicŭ, la care, după cum spune „Gaz. Pop.“, va lua parte și Présfinția Sa Episcopulŭ Mețianu. Étă ce ḑice în privința acésta numita fóiă: „Conformŭ statutelorŭ § 31, „Alumneulŭ“ se póte desființa, când elŭ ar deveni de prisosŭ séu imposibilŭ. Noi așa scimŭ, că Alumneulŭ nu numai că nu este de prisosŭ, dér e chiar de mare folosŭ pentru ajutorarea tinerilorŭ sêrmanĭ. Scimŭ și aceea, că se póte susține și mai departe și pe lângă o conducere bună și înțeléptă póte și prospera; care déră póte sĕ fiă motivulŭ adevĕratŭ, ce pe de-oparte l'a îndemnatŭ pe președintele comitetului alumnealŭ sĕ pună la pertractare desființarea unicului institutŭ filantropicŭ din Bănatŭ, éră pe de altă parte sĕ apeleze contra hotărîrei magistratuale cu care s'a anulatŭ alegerea comitetului alumnealŭ? Frica de trânteală! Adunarea generală de dragulŭ unui omŭ bĕtrânŭ și neputinciosŭ, și încă și caprițiosŭ nu va desființa institutulŭ, ér M. Drĕghicĭ îșĭ va pute lua catrafuselo.“

***

Agio vamalŭ s'a stabilitŭ pentru luna Maiu cu 26%.

***

Statutulŭ de domiciliare primitŭ de representanța orașului Sebeșŭ stabilesce pentru coloniștii cei noi, carĭ se așéḑă acolo, ca taxă de domiciliare 100 fl., pentru cei cari trăescŭ deja acolo 50 fl., apoi o taxă anuală de evidență și de protegere a coloniștilorŭ, de 6 fl. și 3 fl.

Literatură.

„Scóla și Familia,“ fóiă pentru părințĭ și învĕțătorĭ, apare în Brașovŭ de 2 orĭ pe lună sub redacția d-lorŭ Ioanŭ Popea și Andreiu Bârseanu. Nrii 22, 23 și 24 suntŭ ultimii numerĭ ai anului alŭ II-lea și au următorulŭ sumarŭ: Epistole asupra crescerei, de I. Popea. — Scóla și sănĕtatea. — Rógă-te și lucră! de Vasiliu Voina. — Invĕțămêntulŭ educativŭ. — Catichesă de modelŭ despre propoziția „Rosa este o flóre frumósă“. — Legătura intimă dintre scólă și familiă ca unŭ mijlocŭ putericŭ de educațiune. — Gheorge Assachi. — Roșcata. — Bibliografiă. — Diverse. — Cu numĕrulŭ viitorŭ, care va apăré la 1 Maiu v. se va începe anulŭ alŭ III-lea alŭ fóiei, fiindŭ concreḑută redigiarea unui comitetŭ de Redacțiune. — Prețulŭ abonamentului de 2 fl. séu 6 francĭ pe anŭ, respective 1 fl. séu 3 francĭ pe jumĕtate de anŭ, este a se adresa la d-lŭ administratorŭ alŭ fóiei, I. Dariu, în Brașovŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Tristă revedere. Bravulŭ economŭ Duca Popovicĭ din Szöreg, omŭ cu stare, se dusese la stăvilare, ca sĕ vaḑă, décă suntŭ amenințate de a fi rupte de apă. Pericululŭ nefiindŭ iminentŭ, Popovicĭ se puse pe gândurĭ, îșĭ reaminti o tristă întêmplare petrecută tocmai în acelŭ locŭ. Acum doi anĭ avea unŭ fiiu, care promitea a fi bucuria bĕtrânețelorŭ sale, dér sórtea hotărîse altfelŭ. Tînĕrulŭ îșĭ aflà mórtea în valurĭ, fără ca bĕtrânulŭ tata sĕ aibă mângăerea d'a-i îngropa cadavrulŭ într'unŭ locŭ sfințitŭ, căcĭ Tisa nu i-lŭ mai dete... Tóte acestea îi trecură prin gândŭ lui Popovicĭ și totŭ mai josŭ îi cădea capulŭ pe peptŭ. Deodată auḑi larmă, ca cum arŭ vorbi agitațĭ mai mulțĭ ómenĭ. Se duse într'acolo și vĕḑu pe mai mulțĭ pescarĭ împrejurulŭ unui scheletŭ ce-lŭ aruncaseră valurile pe uscatŭ. O aruncătură de ochĭ asupra scăfârliei scheletului îlŭ luminà pe Popovicĭ, că acela e scheletulŭ fiiului sĕu: plumbuirea dințilorŭ cu aurŭ a fostŭ semnulŭ după care l'a cunoscutŭ. După doi anĭ nemângăiatulŭ tată 'șĭ-a regăsitŭ pe fiu-seu!

Esplosiune. La fabrica de spirtŭ din Poiana Arieșului de lângă Turda, aflătóre în proprietatea lui Szekely Elek și consoții, a esplodatŭ la 19 Aprilie unŭ cazanŭ cu gazŭ, fiindŭ aruncatŭ dela loculŭ sĕu în o depărtare de 12 metri, unde oprindu-se la ușa unei pivnițe a plesnitŭ dĕrîmândŭ și o parte din păretele pivniței. Unŭ păzitorŭ, care tocmai în acelŭ momentŭ voia sĕ iasă din pivniță, fŭ îngropatŭ sub dĕrîmăturile zidului. Cu mare greutate succese a scóte de sub dĕrîmăturĭ pe nefericitulŭ încă în viéță. Mórte nu s'a întêmplatŭ. S'au vĕrsatŭ 4500 litre de spirtŭ, aflătóre în nisce butóie din apropiarea ușei pivniței, carĭ butóie au fostŭ sparte. Paguba se socotesce în 4—5000 fl.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 23 Aprilie (9 óre séra în 22 Aprilie). Impĕratulŭ a avutŭ o ḑi bunicică, frigurile în cursulŭ ḑilei s'au împuținatŭ mai multŭ ca în ḑilele trecute, cu tóte astea séra érășĭ s'au măritŭ.

Parisŭ, 23 Aprilie. A séră au reînoitŭ studenții manifestațiunile antiboulangiste, s'au întêmplatŭ conflicte, 12 individḑĭ suntŭ greu rănițĭ. Poliția șĭ-a datŭ silința sĕ împraștie pe manifestanțĭ.

ULTIME SCIRĬ.

Unŭ țĕranŭ din Vênătorii-micĭ care a cutreeratŭ mai multe sate de prin Vlașca și Ilfov, spune „Românulŭ“ că pretutindenĭ pe unde a trecutŭ este linișce, pe la dênșii in Vlașca țĕranii au eșitŭ la muncă, asemenĭ au făcutŭ și cei-lalțĭ de prin Ilfov carĭ s'au liniștitŭ in aceste douĕ ḑile din urmă.

DIVERSE.

Nu póte fără bărbatŭ. America are în tóte câte ceva extraordinarŭ. La Platteburg în Missouri trăesce o femee, care acum la vêrsta de 73 anĭ s'a căsătoritŭ cu unŭ moșnégŭ de 81 anĭ. Acestŭ bărbatŭ este alŭ șéșelea alŭ d-nei Duccilla Bery, care se vede că nu póte trăi singură. Acum 7 lunĭ se căsătorise cu alŭ cincelea bărbatŭ, care n'a trăitŭ nicĭ 3 sĕptĕmânĭ. Și cei mulțĭ înainte!

Populația Chinei. Ḑiarulŭ „Chinese Times“ spune că poporațiunea actuală a imperiului chinezŭ este de 380 milióne locuitorĭ. Cifra ar fi multŭ mai mare, décă n'ar fi pieritŭ multă lume în timpurĭ de fómete, prin inundațiunĭ și mai alesŭ în rĕscóla cea mare. La 1849 numĕrulŭ poporațiunii a fost de 412 milióne.

NECROLOGŬ.

Constanția Platonŭ născută Auranŭ, în numele numeroșilorŭ consângenĭ, afinĭ și cunoscuțĭ, cu inima frântă de durere anunță mórtea repentină, în urma unui atacŭ de apoplexiă, a iubitului ei consorte **Michailŭ Platonŭ**, a activului și consciențiosului notarŭ cercualŭ în comunele Varvizŭ și Șermașiu, a soțului credinciosŭ și amicului fidelŭ, întêmplată în 8 Aprilie a. c. la 2 ore p. m. în alŭ 35-lea anŭ alŭ vieței și alŭ 8-lea alŭ fericitei sale căsĕtorii.

Rĕmășițele pământescĭ ale iubitului defunctŭ se vorŭ așeḑa spre eterna odichnă în cimiteriulŭ bisericei gr. cat. din Șermașŭ în 10 Aprilie la 3 ore p. m.

Șermașŭ, în 8 Aprilie st. n 1888.

Fiă-i țĕrêna ușóră și memoria binecuvêntată!

*

Pantelimonŭ Domide, c. r. căpitanŭ emeritŭ, ca soțŭ; Leonŭ Domide, c. r. maiorŭ la reg de inf. Nr. 5, ca fiu; Wilhelmina Domide căs. Mihăilașŭ ca fiică, Iosifŭ Mihăilașŭ magistru postalŭ, ca ginere; Drd. med. Victorŭ Mihăilaș, Const. Mihăilaș st. gimn., Emilia Mihăilașŭ Paulina Mihăilașŭ, căs. Macavei și I. Macavei preot gr. cat. în Năsĕudŭ, ca nepoțĭ; cu inima frântă de durere în numele lorŭ și a numeroșilorŭ lorŭ consângenĭ și afinĭ, aduc la cunoscința tuturorŭ cunoscuțilorŭ, cum că pré iubita lorŭ soțiă resp. mamă și bunică **Elisabeta Domide** după unŭ morb greu șĭ-a datŭ sufletulŭ sĕu blândŭ în mânile Creatorului în 13 Aprilie st. n. a. c. la 6 óre diminéța în etate de 65 anĭ.

Serviciulŭ funebru se va sevêrși la 15 Aprilie st. n. a. c.

Rodna-vechiă, la 15 Aprilie 1888.

Fiă'i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 7 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.60
Argintŭ românescŭ	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'orĭ	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ	„	104.50	„	105.50
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	99.30
Renta de hârtiă 5%	86.10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	95.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	110.25
Bonurĭ rurale ungare	104.60
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.20
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.
Bonurĭ rurale Transilvane	103.60
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	78.60
Renta de argintŭ austriacŭ	80.45
Renta de aurŭ austriacă	110.50
Losurĭ din 1860	133.50
Acțiunile băncei austro-ungare	864.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	272.
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	270.20
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.05

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 8 Aprile st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	98.½	90.¼
Renta rom. amort. 5%	91.¼	91.¾
Renta convert. 6%	89.¼	89.¾
Impr. oraș. Buc. 20 fr.	36.—	38.—
Credit fonc. rural 7%	105.—	104.—
„ „ „ 5%	89.¾	70.¼
„ „ urban 7%	103.—	103.½
„ „ „ 6%	96.—	97.—
„ „ „ 5%	85.½	86.—

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

ospĕtăria unde sĕ potă căpĕta mâncare, căcĭ erau cocâltițĭ de fóme și sdrobițĭ de ostenélă. De banĭ nu se plângeau, căcĭ aveau până acuma cincĭ pungulețe de galbinĭ. Ospĕtăria au găsitŭ îndată, și încă la unŭ locŭ bunŭ, unde locuia o păreche de ómenĭ prea de trébă. Băeții au rĕmasŭ aci până diminéța și când erau sĕ plece mai departe, îi întrebă ospĕtarulŭ, că cine sunt ei și unde se ducŭ? Băeții îi spuseră tótă pățania lorŭ. Ospĕtarulŭ, după ce auḑi ce au pățitŭ bieții bĕețĭ, se înțelege cu nevastă-sa ca sĕ'i oprésca pentru dênșii, fiindcă n'aveau copii, apoi le ḑice:

„Scițĭ voi ce, băețĭ, rĕmânețĭ la noi, fiindcă noi și așa n'avemŭ copii, noi vĕ vomŭ da la școlă și vĕ vomŭ îngriji întocmai ca pe copii noștri.“

„De ce nu,“ rĕspunseră atuncĭ băeții, décă ne făgăduițĭ acésta remânemŭ cu tótă inima și dela noi încă vețĭ avé în tótă ḑiua câte o pungulіță cu galbinĭ; étă ca probă vĕ dămŭ și acuma cincĭ punguliţe.“

Tocméla fŭ făcută și băeții rĕmaseră sub îngrijirea ospĕtarului.

Ospĕtarulŭ a doua ḑi îi și duce pe băețĭ la scólă, îi dă în îngrijirea învĕțătorilorŭ și le plătesce câte o sumuliță de galbenĭ numai sĕ 'șĭ dea silința cu ei.

Băeții Prislea și Prichindelŭ, după ce se vĕḑură în scólă, nicĭ nu perdură ḑilele. Se sileau forte multŭ, așa că după câțĭva anĭ de învĕțătură, deveniră tinerii cei mai învĕțațĭ. De pricopséla ce o făcuse Prislea în scólă se duse vestea în tóte părțile. Prichindelŭ încă era pricopsitŭ, numai era mai sburdalnicŭ decâtŭ fratele sĕu.

Pe când au gătatŭ băeții aceștia cu învĕțătura, s'a întêmplatŭ c'a muritŭ împĕratulŭ acelei țĕrĭ, și neavêndŭ urmatorĭ țéra a rĕmasŭ fără împĕratŭ. Din acéstă pricină s'au nascutŭ marĭ turburărĭ și neînțelegerĭ în țéră, căcĭ mulțĭ voiau sĕ se înalțe la tronulŭ împĕrătescŭ. Mai marii țĕrii, după ce vĕḑură atâtea neînțelegerĭ au hotărîtŭ că alegerea de împĕratŭ s'o facă prin aruncarea de sorțĭ. De aceea pe ḑiua hotărîtă stăpânirea a datŭ poruncă ca sĕ se adune la palatŭ totŭ poporulŭ. Ospĕtarulŭ încă s'a dusŭ la acea adunare dimpreună cu Prislea și cu Prichindelŭ. Și iată ce se întêmplà... Prislea se alege de împĕratŭ, căcĭ sorțulŭ a căḑutŭ pe elŭ.

Prichindelŭ, după ce s'a vĕḑutŭ despărțitŭ de fratele sĕu, s'a reîntorsŭ acasă deoparte cuprinsŭ de bucuriă, că frate-sĕu a ajunsŭ împĕratŭ, de altă parte cu inima frântă de durere că se desparte de frate-sĕu. Lui îi era prea multŭ până se va regula fratele sĕu cu împĕrăția, ca sĕ se ducă și elŭ acolo. Așa, neavêndŭ nicĭ o meseriă, căcĭ de carte nu se mai ocupa, și colindândŭ tóte stradele orașului, carĭ până atuncea nu erau încă cunoscute, dete într'o margine a orașului de o grădină mare închisă cu zidŭ. Elŭ, după ce reușesce a se uita în grădină, vede acolo o fată frumósă ca unŭ sóre jucându-se cu unŭ mĕrŭ de aurŭ. O privì mai multŭ timpŭ, și din ce se uita mai multŭ la ea i-se părea totŭ mai frumósă. Stĕtŭ multŭ timpŭ înțepenitŭ în acestŭ locŭ, până ce se trase fata cea frumósă în casă. Atuncĭ o luâ și elŭ spre acasă, dér cu greu... căcĭ îi prea căḑuse fata aceea troncŭ la inimă. Și după ce ajunse acasă nu mai avù nicĭ unŭ astêmpĕrŭ, nu pute mânca, nu pute dormi, pentru că gândurile lui erau la fata din grădină.

Ișĭ totŭ frământa acum mintea cum sĕ facă cunoscință cu fata aceea, căcĭ sĕ mérgă deodată troncŭ în casa ei, nu'i convenea. Așa îi plesnesce în capŭ idea ca sĕ mérgă pe séră și sĕ'i cânte cu fluerița sub ferestri. Așa și făcu. Cum înseréză îșĭ ia fluerița — și câș... câș spre grădina din marginea orașului. După ce ajunge aci se așéḑă sub feréstră unde se vedea lumina și începe a cânta o doină atâtŭ de pĕtrunḑĕtóre, încâtŭ și apele steteau în locŭ. Fata și mama fetii, auḑindŭ acele cântece atâtŭ de fermecătóre, nu putură răbda a nu'lŭ pofti pe Prichindelŭ în casa lorŭ.

Planulŭ lorŭ nu era sĕ-lŭ cheme pe Prichindelŭ în casă dóră de frumsețea séu de învĕțătura lui, ci ca sĕ'i înșele inima paserii căcĭ ele, carĭ erau douĕ șișce [vrăjitóre], sciau prea bine cine e Prichindelŭ și ce are elŭ. Prichindelŭ intrà în casă fără se scie ce i se pregătesce. Așa până mai stete elŭ de vorbă cu fata, mama ei pregătesce unŭ paharŭ de beutură fermecată și'lŭ cinstește pe Prichindelŭ. Prichindelŭ îlŭ golesce și îndată lapĕdă inima paserii. Atuncĭ fata se răpede de-o ridică de josŭ și o înghite. Prichindelŭ, după-ce se vede păcălitŭ, ese pe ușă cu buzele umflate, căcĭ în locŭ sĕ câștige ceva, șĭ-a perdutŭ totŭ ce avea. [Va urma.]

Localŭ pentru vêndarea

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei;“ precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.